RTÉ Home School Hub

Dé Máirt
12ú Bealtaine

Rang 5 & Rang 6
Eolaíocht

Claonmhéadar Chlíona

Inniu d'fhoghlaim muid gur píosa trealaimh áisiúil atá i gclaonmhéadar a úsáidtear chun uillinneacha a thomhas nó chun áireamh a dhéanamh ar neas-airdí. Úsáidtear go minic é i bhforaoiseacht, innealtóireacht agus réalteolaíocht. Ceapadh os cionn 1,000 bliain ó shin é agus píosa trealaimh thar a bheith tábhachtach a bhí ann do loingseoirí.

Ag teastáil uait – Cárta nó páipéar (2 phíosa greamaithe le chéile), peann luaidhe, téip, coinlín óil, compás (níl sé riachtanach), uillinntomhas*, snáithe, marla / taos / blue tack. *is féidir leat an teimpléad claonmhéadair atá ag bun na treoracha a phriontáil muna bhfuil uillinntomhas agat, níl le déanamh ach é a ghreamú le píosa cárta agus gearr amach é agus ansin lean na treoracha ó chéim 3 ar aghaidh.

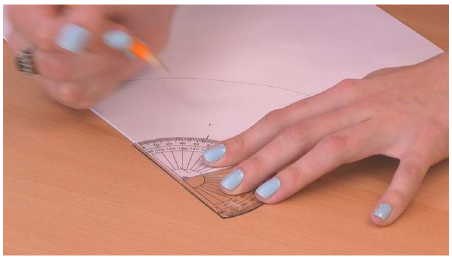

01 Úsáid compás nó taobh phláta chun an ciumhais chuar a tharraingt agus ansin marcáil 0 céim, 90céim isteach ar an dá cheann den chuar.

02 Socraigh do uillinntomhas ar an líne idir 0 céim agus 90 céim agus marcáil an uillinn 45 céim air agus tarraing líne uaidh sin go dtí an coirnéal.

03 Gearr amach an claonmhéadar.

Claonmhéadar Chlíona

04 Greamaigh an coinlín óil ar bharr an chárta. Gearr an coinlín óil chun go mbeidh sé ar cóimhéid leis an gcárta.

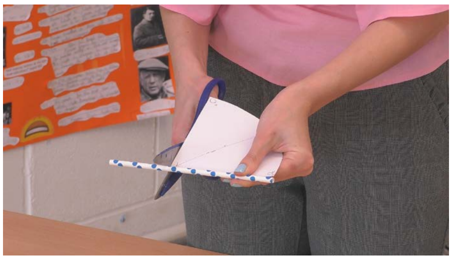

05 Greamaigh roinnt marla le píosa sreangáin agus croch é ionas go mbeidh an snáithe agus marla crochta go neamhshrianta. Anois is féidir leat do chlaonmhéadar a úsáid.

Conas claonmhéadar a úsáid:

01 Seas os comhair chrainn gur mhaith leat an airde a thomas.

02 Ag féachaint tríd an gcoinlín óil ag an taobh is faide ón sreangán, athraigh an uillinn ar an gcárta go dtí go mbíonn sé crochta ag 45º.

03 Anois siúl i dtreo nó ón gcrann go dtí go bhfeiceann tú barr an chrainn tríd an gcoinlín óil. (Tá sé úsáideach cara a bheith i do theannta le súil a choinneáil ar an sreangán duit).

04 Tomhais an fad idir tú féin agus an bun an chrainn agus sin an neas-airde atá ag an gcrann.

Teimpléad Claonmhéadair

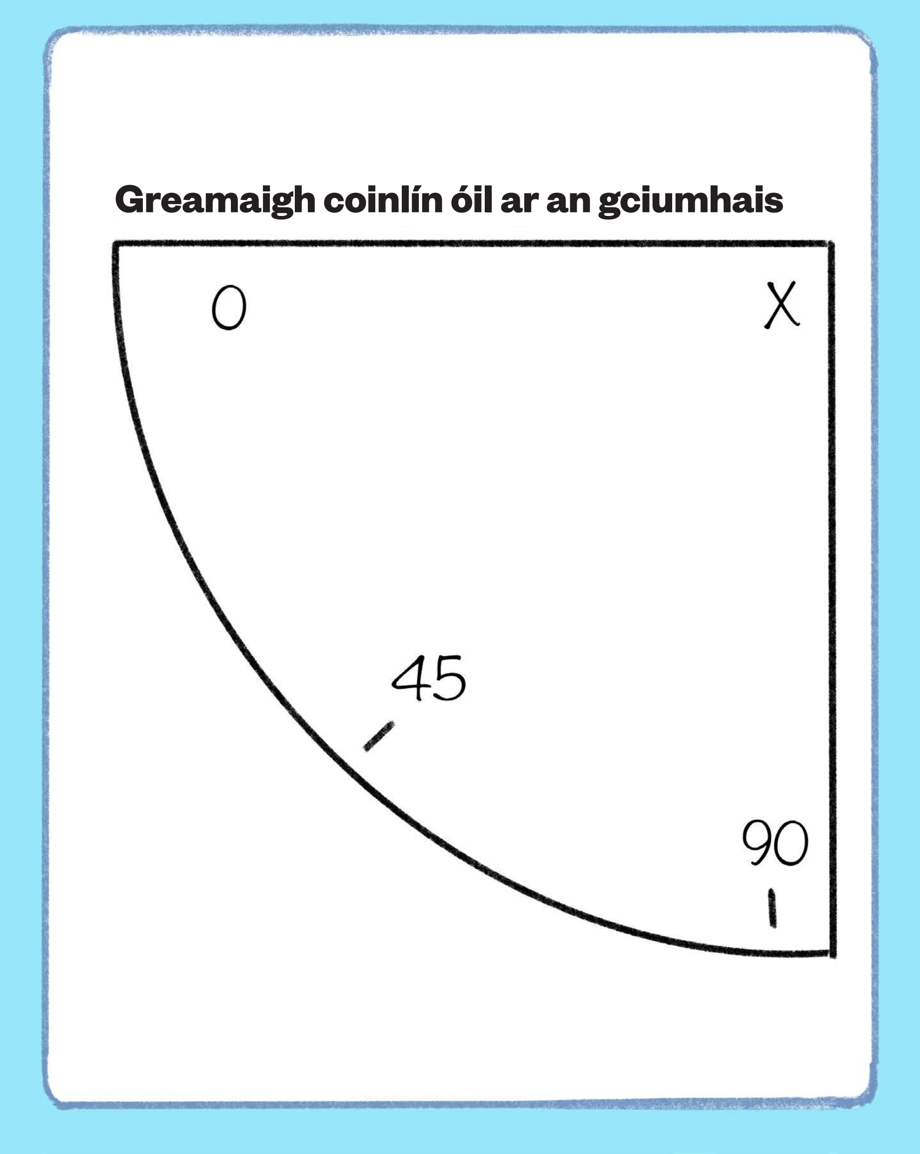

Cén Crann

Agus tú amuigh ag tomhas airde na gcrann, seo roinnt nod duit ar conas roinnt de na crainn Éireannacha comónta a aithint trí féachaint ar na duilleoga.

Crann: Dair

Cur Síos:
- Tá uigeacht gharbh ag duilleoga dara-cha, tá siad dúghlas, le ciumhaiseanna iomaireacha.

Toradh: Dearcán (Feictear torthaí na gcrann san Fhómhar)

Duilleog

Crann: Fuinseog

Cur Síos:
- Tá duilleoga glasa na fuinseoige ubhchruthach agus ciumhaiseanna mantacha orthu. Bíonn idir 9-15 duillíní ar gach gas.

Toradh: Síolta eiteacha atá ar nós cloigín mór eochracha

Duilleog

Crann: Beith Gheal

Cur Síos:
- Tá duilleoga triantánacha le ciumhaiseanna mantacha aige atá glas éadrom agus biorach. Coirt bhán le línte dubha

Toradh: Caitíní

Duilleog

Crann: Crann Cnó Capaill

Cur Síos:
- Tá duilleoga an chrainn chnó capaill roinnte i 5-7 duillíní atá cosúil le méara fada glasa a síneann amach ón ngas láir.

Toradh: Cnó capaill lonracha a dtugtar 'conkers' orthu sa Bhéarla. Fásann siad taobh istigh de chraiceann glas deilgneach.

Duilleog

Crann: Seiceamar

Cur Síos:
- Tá duilleoga leathain ag an seiceamar atá ar ghais fhada, le 5 liopaí bioracha mantacha.

Toradh: Déanann na torthaí atá ag an seiceamar síolta eiteacha atá ar nós héileacaptair.

Duilleog

Tree-rific Jokes!

How do trees access the internet?
They log on!

What's a tree's favourite subject in school?
Geometree

What did the tree say to the bully?
Leaf me alone

What type of tree fits in your hand?
A palm tree

What happened to the wooden car with wooden wheels and a wooden engine?
It wooden go.

Why are Christmas trees terrible at sewing?
Because they keep dropping their needles.

Silly Riddles

What weighs more, a pound of leaves or a pound of logs?

What animals can jump higher than a tree?

Answers Riddles: 1) They both weigh the same, they're both a pound! 2) All animals can jump higher than a tree; trees can't jump!